



Številka: IPP 007-95/2019-70
Ljubljana, 18.9.2020
EVA: 2019-2130-0010
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji..... pod točko sprejela sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (EVA 2019-2130-0010) in ga pošilja v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku.</p> <p style="text-align: right;">Dr. Božo Predalič GENERALNI SEKRETAR</p> <p>Sklep prejmejo: – Državni zbor, – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, – Služba Vlade RS za zakonodajo.</p>
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg, – Darja Tomše, sekretarka, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence, Direktorat za notranji trg, – Mojca Jug, sekretarka, – mag. Barbara Mesojednik, sekretarka.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
– Zdravko Počivalšek, minister, – Simon Zajc, državni sekretar,

- mag. Karla Pinter, generalna direktorica Direktorata za notranji trg,
- Darja Tomše, sekretarka, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence, Direktorat za notranji trg,
- Mojca Jug, sekretarka,
- mag. Barbara Mesojednik, sekretarka.

5. Kratak povzetek gradiva:

Predlagani Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, je potreben zaradi sprememb pravnega reda EU na področju varstva potrošnikov. Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 345 z dne 27. 12. 2017, str. 1) nalaga državam članicam, da imenujejo pristojne organe za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in enotni povezovalni organ ter na novo določa nekatera pooblastila pristojnih organov in pa pooblastilo, da izrečejo globe za prekrške. Hkrati določa tudi pogoje za sodelovanje pristojnih organov, odgovornih za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

V primeru kadrovskih potreb se bodo te zagotovile s prerazporeditvami in popolnitvami prostih delovnih mest v skladu s kadrovskega načrti pristojnih ministrstev oziroma pristojnih organov. V primeru dodatnih kadrovskih potreb bo zaposlovanje urejeno na podlagi ustrezne zakonodaje in v skladu z zakonom, ki ureja izvrševane proračuna, ter v okviru sprejetih kadrovskega načrtov. Pristojna ministrstva oziroma pristojni organi v letih 2020 in 2021 ne načrtujejo dodatnih sredstev, ravno tako ni pričakovati potrebe po dodatnih sredstvih v omenjenih dveh letih. Pristojna ministrstva oziroma pristojni organi bodo za izvajanje aktivnosti, ki izhajajo iz Predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, potrebne pravice porabe ustrezno načrtovali v okviru svojih finančnih načrtov ob pripravi proračunov in v mejah limitov proračunskih odhodkov posameznega resorja.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE

- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
---	----

Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: 11. junij 2019

V razpravo so se vključili:

- nevladne organizacije (Zveza potrošnikov Slovenije, Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave, Združenje potrošnikov Gorenjske Kranj),
- predstavniki zainteresirane javnosti (Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije),
- predstavniki strokovne javnosti (Akademska in raziskovalna mreža Slovenije).

Na občine in združenja občin se gradivo ne nanaša.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

Zveza potrošnikov Slovenije je predlagala:

- da se zagotovi financiranje potrošniških organizacij za namene opravljanja nalog iz Uredbe 2017/2394/EU, češ da ta predvideva številne možnosti sodelovanja potrošniških organizacij s pristojnimi organi. Po njihovem mnenju bi se moralo urediti programsko financiranje iz proračuna za potrošniške organizacije, pooblašene za izdajanje zunanjih opozoril, kot je to določeno v 27. členu Uredbe 2017/2394/EU. Prav tako bi želeli, da se v zakonu natančno uredi postopek podelitve tega pooblastila potrošniškim organizacijam in da se v skladu z določbo o pooblaščenih organizacijah obvesti Evropska komisija;
- pripomba navaja pomanjkljivo preneseno pooblastilo na podlagi točke (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU, kjer je predlagatelj izpustil besedo gostovanje ter meni, da ni določena možnost podati zahtevo, da tretja stran ali drug javni organ izvede ukrepe, ki jih predlaga pristojni organ.

Trgovinska zbornica je predlagala vključitev določil v že veljavne zakone, kot so Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14), Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) z upoštevanjem materialnega zakona ter Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US), saj novi zakon prinaša podvajanje posameznih določb in vnaša negotovost.

Akademska in raziskovalna mreža Slovenije je predlagala:

- dopolnitev pooblastila pristojnega organa, določenega v točki (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU z manjkajočim besedilom, ki zagotavlja, da gre v primeru izbrisa domene za skrajni ukrep in da so bili prej izčrpani vsi možni ukrepi z namenom, da bi se doseglo prenehanje ali prepoved kršitve;
- da se pred izbrisom domene uporabijo drugi ukrepi, kot so odstranitev vsebine pri ponudniku gostovanja;
- natančnejšo opredelitev in določitev, kaj sodišče lahko na predlog pristojnega organa zahteva od ponudnika vsebine, ponudnika storitev gostovanja, ponudnika internetnih storitev, vključno od registra domen ali registrarjev.

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- **delno**,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Zveza potrošnikov Slovenije je podala predlog, da se zagotovi financiranje potrošniških organizacij za namene opravljanja nalog iz Uredbe 2017/2394/EU, češ da ta predvideva številne možnosti sodelovanja potrošniških organizacij s pristojnimi organi. Po njihovem mnenju bi se moralo urediti programsko financiranje iz proračuna za potrošniške organizacije, pooblaščenice za izdajanje zunanjih opozoril, kot je to določeno v 27. členu Uredbe 2017/2394/EU. Prav tako bi želeli, da se v zakonu natančno uredi postopek podelitve tega pooblastila potrošniškim organizacijam in da se v skladu z določbo o pooblaščenih organizacijah obvesti Evropska komisija. Predlog ni bil upoštevan, saj so z zakonom pooblastila pridobile vse nevladne organizacije, ki so ustanovljene za varstvo pravic potrošnikov in izvajajo posamezne strokovne in raziskovalne naloge na področju varstva potrošnikov, kar pomeni, da so vključene vse potrošniške organizacije, zato podrobnejša podelitev pooblastila ni potrebna. Prav tako je treba poudariti, da ne gre za novo pooblastilo potrošniškim organizacijam, temveč omenjeno pooblastilo v slovenskem pravnem redu že obstaja in deluje. V skladu z drugim odstavkom 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) morajo namreč pristojni organi obravnavati vse prijave (tudi anonimne), zato podelitev izrecnega pooblastila ni potrebna.

Pripomba Zveze potrošnikov Slovenije je navajala pomanjkljivo preneseno pooblastilo na podlagi točke (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU, kjer je predlagatelj izpustil besedo gostovanje ter meni, da ni določena možnost podati zahtevo, da tretja stran ali drug javni organ izvede ukrepe, ki jih predlaga pristojni organ. Pripomba ni bila upoštevana, saj je sodelovanje pristojnih organov določeno v 6. členu Uredbe 2017/2394/EU. Uredba 2017/2394/EU določa, da se neposredno uporablja v vseh državah članicah in da je v celoti zavezujoča. O ukrepu bo na predlog pristojnega organa odločalo Upravno sodišče Republike Slovenije, ki bo odločilo, kdo bo omenjeni ukrep izvedel.

Trgovinska zbornica je predlagala vključitev določil v že veljavne zakone, kot so Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14), Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) z upoštevanjem materialnega zakona ter Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, n 15/17 – odl. US in 73/19 – odl. US), saj novi zakon prinaša podvajanje posameznih določb in vnaša negotovost. Predlagatelj zakona se s pripombami Trgovinske zbornice strinja, vendar predlog ni bil upoštevan zaradi razlogov, opisanih v nadaljevanju. Uredba 2017/2394/EU določa nova pooblastila pristojnih organov, odgovornih za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, ki jih v slovenskem pravnem redu še nimajo. Ta se morajo v skladu s 120. členom Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99 in 75/16 – UZ70a) urediti z zakonom. Ker je večina minimalnih preiskovalnih in izvršilnih pooblastil iz Uredbe 2017/2394/EU, ki jih morajo imeti nacionalni pristojni organi, v Republiki Sloveniji že urejena v 19. do 36. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07- uradno prečiščeno besedilo in 40/14, v nadaljnjem besedilu: ZIN), se je zahteve iz Uredbe 2017/2394/EU najprej skušalo urediti v ZIN. S predlogom so se strinjali tudi pristojni organi, ki razpolagajo s temi pooblastili in jih tudi uporabljajo v praksi. Zato se je z njimi pri iskanju najprimernejše rešitve opravilo tudi več posvetovanj. Po njihovem mnenju bi z dopolnitvijo ZIN ohranili preglednost vseh njihovih pooblastil. Ker Uredba 2017/2394/EU ureja čezmejno sodelovanje med nacionalnimi organi, ZIN pa ureja pooblastila pristojnih organov le v Republiki Sloveniji, je bila ena izmed možnosti ureditev zahtev tudi v Zakonu o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKotI in 31/18), saj se nanaša na interese varstva

potrošnikov. Ker je Zakon o varstvu potrošnikov poseben zakon, ki ureja posebna področja varstva potrošnikov (garancija, stvarna napaka, potovalni aranžmaji, nakup na daljavo, odstop od pogodbe itn.), in ker ga večina pristojnih organov (npr. Banka Slovenije, Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, Javna agencija Republike Slovenije za civilno letalstvo, itn.) pri svojem delu ne uporablja, temveč uporabljajo druge predpise, s katerimi je določena njihova pristojnost, je bila sprejeta odločitev, da se pripravi Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

Zdravko Počivalšek
MINISTER

Priloge:

- predlog sklepa,
- predlog Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (EVA 2019-2130-0010),
- izjava o skladnosti.

PRILOGA 1

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (EVA 2019- 2130-0010) in ga pošilja v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku.

Dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:

- Državni zbor,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

ZAKON
O IZVAJANJU UREDBE (EU) EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O SODELOVANJU
MED NACIONALNIMI ORGANI, ODGOVORNIMI ZA IZVRŠEVANJE ZAKONODAJE O
VARSTVU POTROŠNIKOV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Pravni okvir za sodelovanje pristojnih organov, odgovornih za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov sta do 17. januarja 2020 predstavljali Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (UL L št. 364 z dne 9. 12. 2004, str. 1), nazadnje spremenjena z Uredbo (EU) 2018/302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. februarja 2018 o naslovitvi neupravičenega geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, kraja prebivališča ali kraja sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi uredb (ES) št. 2006/2004 in (EU) 2017/2394 ter Direktive 2009/22/ES (UL L št. 601 z dne 2. 3. 2018, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2006/2004/EU), in Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/05, 28/12 in 6/14), ki sta usklajevali okvir za sodelovanje med nacionalnimi organi v EU z namenom, da so lahko njihovi izvršilni ukrepi zajeli celotno razsežnost enotnega trga. Glavni cilj Uredbe 2006/2004/EU in Uredbe o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, je bil zagotoviti pravno varnost na enotnem trgu prek skladnega izvrševanja ključnega pravnega reda EU o varstvu potrošnikov, ki je naveden v njeni prilogi. Veljavne državne ureditve za uresničevanje potrošniškega prava EU v čezmejnem okviru niso zadoščale. Za uspešno vseevropsko čezmejno sodelovanje javnih organov pri izvajanju zakonodaje je zato bistveno, da se podjetjem, ki ne izpolnjujejo zahtev, prepreči izkoriščanje vrzeli ter ozemeljskih in drugih omejitev zmogljivosti izvajanja posamezne države članice.

To je potekalo prek mehanizma opozarjanja in mehanizma medsebojne pomoči, ki ju dopolnjuje sklop minimalnih pooblastil, ki jih nacionalni organi potrebujejo za učinkovito in pravno utemeljeno čezmejno sodelovanje. Vzpostavljen je bil tudi mehanizem za odpravo nepoštenih praks v več kot dveh državah, pri čemer države članice s posredovanjem Evropske komisije skupaj obravnavajo vprašanja skupnega interesa.

Pri oceni učinkovitosti Uredbe 2006/2004/EU, ki jo je izvedla Evropska komisija,¹ se je izkazalo, da je treba zdajšnji pravni okvir nadgraditi, da bodo pristojni organi lažje sledili hitremu razvoju enotnega trga.

Glavne ugotovitve ocene učinkovitosti se nanašajo na:

- področje uporabe uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov: v poročilu o oceni je navedeno, da je treba preučiti potrebo po posodobitvi priloge k uredbi o sodelovanju na področju

¹ Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, COM/2016/0283 final - 2016/0148 (COD).

- varstva potrošnikov in s tem zagotoviti skladnost med sektorsko in horizontalno zakonodajo, ki sta zdaj navedeni v prilogi, zlasti zakonodajo v prometnem sektorju in sektorju finančnih storitev;
- omejitve, ki nastanejo zaradi razlik v notranjem postopkovnem pravu in izvršilnih pooblastilih: v poročilu o oceni je navedeno, da je treba preučiti možnosti vključitve minimalnih postopkovnih standardov v uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov ter razširiti minimalna preiskovalna in izvršilna pooblastila organov za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, da bi se odpravile nekatere težave v zvezi z učinkovitostjo sodelovanja;
 - delovanje mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov in skupnih ukrepov ter na vlogo Komisije in drugih deležnikov: v poročilu o oceni je bilo poudarjeno, da na podlagi zdajšnje uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov ni mogoče popolnoma odpraviti močno razširjenih kršitev, ki se dogajajo v več državah članicah hkrati. Ugotovljeno je bilo, da obstaja potreba po zagotavljanju dodatnih smernic mreži za sodelovanje na področju varstva potrošnikov o uporabi in usklajevanju skupnih izvršilnih ukrepov, vključno s pojasnilom vloge Evropske komisije v teh ukrepih.

Z Uredbo 2006/2004/EU se je okrepiło izvrševanje potrošniškega prava v EU. Vendar je na glavnih potrošniških trgih še vedno visoka stopnja neupoštevanja ključnih pravil EU o varstvu potrošnikov. Uredba 2006/2004/EU tako ni zagotavljala doslednega in enotnega izvrševanja teh predpisov v celotni EU, kar pa je potrebno za ohranjanje dinamičnega enotnega digitalnega trga.

Zato je bila sprejeta Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 345 z dne 27. 12. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/2394/EU), s katero naj bi se odpravile ugotovljene pomanjkljivosti Uredbe 2006/2004/EU.

Število kršitev pravnega reda EU o varstvu potrošnikov s strani podjetij namreč kaže, da izvajanje zadevnih določil ni ustrezno. Z usklajenim pregledovanjem spletnih strani za elektronsko trgovanje (preiskave, znane kot „sweeps“), ki so jih organi za sodelovanje na področju varstva potrošnikov izvedli od leta 2007, je bila na preverjenih trgih ugotovljena od 32- do 69-odstotna stopnja neskladnosti z osnovnimi pravili o varstvu potrošnikov. Te rezultate potrjujejo podatki evropskih potrošniških centrov: dve tretjini od 37.000 posameznih pritožb, prejetih leta 2014, se nanašata na čezmejne nakupe na spletu. Poleg tega je iz previdne ocene na podlagi merodajnega oziroma reprezentativnega vzorca petih sektorjev na spletu (oblačila, elektronsko blago, rekreacija, potrošniški krediti in paketno potovanje) razvidno, da se leta 2014 potrošniško pravo EU ni spoštovalo pri 37 % elektronskega trgovanja v EU. S tem se samo v raziskanih sektorjih ustvari škoda, ocenjena na približno 770 milijonov EUR letno za potrošnike, ki opravljajo čezmejne nakupe na spletu.

Splošni cilj je razvoj sodobnih, učinkovitih in uspešnih mehanizmov za sodelovanje na področju varstva potrošnikov, s katerimi se bo zmanjšala škoda za potrošnike, ki je posledica čezmejnih in močno razširjenih kršitev potrošniškega prava EU. To pomeni zlasti zmanjšanje števila primerov, ko se prek okvira za sodelovanje na področju varstva potrošnikov ne odkrijejo pomembne čezmejne in močno razširjene kršitve oziroma se ustrezno ne odpravijo, in zagotavljanje, da organi za varstvo potrošnikov dosežejo podobne rezultate v zvezi z istimi nepoštenimi praksami.

S predlaganim Zakonom o izvajanju Uredbe 2017/2394/EU o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, se imenujejo enotni povezovalni organ ter pristojni organi in določijo se njihova pooblastila za delovanje v skladu z Uredbo 2017/2394/EU ter sprejmejo določbe, ki bodo uredile sankcije za kršitev te uredbe. Gre torej za procesni zakon, ki ne širi stvarne pristojnosti pristojnih organov, saj Uredba 2017/2394/EU ne določa novih pristojnosti nobenemu od pristojnih organov, temveč bodo vsi pristojni organi izvajali pristojnosti v okviru že veljavnih materialnih določb.

V prilogi 4 je prikazano, v kateri področni zakon ali uredbo o izvajanju uredbe je bila prenesena posamezna direktiva oziroma uredba iz priloge 1 Uredbe 2017/2394/EU.

Pooblastila posameznih pristojnih organov so na splošno določena v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljnjem besedilu: ZIN). Poleg splošnih pooblastil iz ZIN pristojni organi uporabljajo tudi pooblastila, urejena s posebnimi zakoni, pri čemer je treba posebej poudariti Banko Slovenije, ki nadzor opravlja v skladu s področnimi zakoni, kot so Zakon o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 59/11 in 55/17), Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUDDSOL in 44/19 – odl. US), Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18 in 9/18 – popr.). Pregled poslovanja banke opravi strokovni delavec Banke Slovenije ali druga pooblaščenca oseba Banke Slovenije (inšpektor Banke Slovenije), ki jo za opravljanje pregleda poslovanja banke pooblasti guverner Banke Slovenije.

Ker Uredba 2017/2394/EU določa nova pooblastila pristojnih organov, odgovornih za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, ki jih v slovenskem pravnem redu še nimajo, se morajo ta v skladu s 120. členom Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99 in 75/16 – UZ70a) urediti z zakonom. Ker je večina minimalnih preiskovalnih in izvršilnih pooblastil iz Uredbe 2017/2394/EU, ki jih morajo imeti nacionalni pristojni organi, v Republiki Sloveniji že urejena v 19. do 36. členu ZIN, se je zahteve iz Uredbe 2017/2394/EU najprej skušalo urediti v ZIN. S predlogom so se strinjali tudi pristojni organi, ki razpolagajo s temi pooblastili in jih tudi uporabljajo v praksi. Zato se je z njimi pri iskanju najprimernejše rešitve opravilo tudi več posvetovanj. Po njihovem mnenju bi z dopolnitvijo ZIN ohranili preglednost vseh njihovih pooblastil. Ker Uredba 2017/2394/EU ureja čezmejno sodelovanje med nacionalnimi organi, ZIN pa ureja pooblastila pristojnih organov le v Republiki Sloveniji, je bila ena izmed možnosti ureditev zahtev tudi v Zakonu o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKotI in 31/18), saj se nanaša na interese varstva potrošnikov. Ker je Zakon o varstvu potrošnikov poseben zakon, ki ureja posebna področja varstva potrošnikov (garancija, stvarna napaka, potovalni aranžmaji, nakup na daljavo, odstop od pogodbe itn.), in ker ga večina pristojnih organov (npr. Banka Slovenije, Uprava Republike Slovenije za pomorstvo, Javna agencija Republike Slovenije za civilno letalstvo) pri svojem delu ne uporablja, temveč uporabljajo druge predpise, s katerimi je določena njihova pristojnost, je bila sprejeta odločitev, da se pripravi Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. V zakonu se določajo tudi pristojni organi, enotni povezovalni organ in globe za prekrške, ki bi se sicer lahko uredili tudi v Uredbi o izvajanju Uredbe 2017/2394, vendar so z namenom zagotovitve enotnega urejanja močno razširjenih kršitev in močno razširjenih kršitev z razsežnostjo Unije ter z namenom, da se zagotovi enaka pravna varnost med zavezanci, določeni v zakonu. Ker določena področna zakonodaja ni zajeta v okviru priloge 1 k Uredbi 2017/2394/EU ali pa pristojni organi ne razpolagajo z vsemi pooblastili na določenih področjih, je v 6. členu določeno, da je izvrševanje določil Uredbe 2017/2394/EU omogočeno tudi na podlagi sodelovanja z drugimi javnimi organi. Področje, ki ni zajeto v prilogi 1 k Uredbi 2017/2394/EU, je na primer kmetijstvo (npr. Uredba 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004; Uredba 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) 999/2001, 396/2005, 1069/2009, 1107/2009, 1151/2012, 652/2014, 2016/429 in 2016/2031 EP in Sveta, uredb Sveta 1/2005 in 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) 854/2004 in 882/2004 EP in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS) (Uredba o uradnem nadzoru), ali pa zdravstvena varnost blaga (Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije

1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004, Uredba (ES) št. 1223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o kozmetičnih izdelkih in Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011). Za nadzor na omenjenih področjih sta pristojni Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ter Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije. Oba organa bosta pri izvajanju določil sodelovala na podlagi 6. člena Uredbe 2017/2394/EU. Evropska komisija namreč meni, da v kolikor obstaja sektorska zakonodaja na določenem področju, ki ni zajeta v prilogi 1 iz Uredbe 2017/2394/EU, učinkuje Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah (2005/29/ES) iz priloge 1 kot tako imenovani *lex generalis*, ki se uporablja v primeru neobstoja sektorske zakonodaje z namenom zagotovitve varstva potrošnikov na visoki ravni na vseh področjih notranjega trga.

Uredba 2017/2394/EU določa, da se neposredno uporablja v vseh državah članicah in da je v celoti zavezujoča. Z določitvijo zahtev Uredbe 2017/2394/EU se zagotavlja večja stopnja usklajenosti ukrepov pristojnih organov, ki omogoča uspešnejše in učinkovitejše sodelovanje med njimi. Na ta način niso odvisni od nacionalnih izvedbenih ukrepov.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je prilagoditev notranje zakonodaje z določbami Uredbe 2017/2394/EU. Poleg tega zakon vsebuje tudi določbe, s katerimi se Uredba 2017/2394/EU izvaja, kot so določitve enotnega povezovalnega organa, pristojnih organov za izvajanje zakonodaje o varstvu potrošnikov ter glob za prekrške.

2.2 Načela

Načelo skrbnega in učinkovitega nadzora:

Za izvajanje nadzora mora biti pooblaščen nadzorni organ, ki mu zakon omogoča izrekanje nadzornih ukrepov, s čimer se lahko učinkovito doseže namen nadzora.

Načelo sorazmernih in odvračilnih sankcij:

V skladu z načelom sorazmernosti se določi, da se kršitve določb Uredbe 2017/2394/EU sankcionirajo tako, da se sorazmerno temu doseže odvračilni ukrep.

Načelo pravne jasnosti:

Predlog zakona uresničuje načelo pravne jasnosti z jasno določenimi in razumljivimi določbami, ki omogočajo izvajanje določb evropske zakonodaje v nacionalni državi.

Načelo sorazmernosti:

Kot osnovno načelo na področju kaznovalnega prava načelo sorazmernosti omogoča nadzornim organom, da izrekajo globe kot sankcije za kršitve določbe Uredbe 2017/2394/EU, s čimer se bo vzpostavila enotna raven zaščite potrošnikov pri čezmejnih kršitvah.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona so predlagane z namenom prilagoditve državne zakonodaje določbam Uredbe 2017/2394/EU, in sicer:

- mehanizmi za sodelovanje pristojnih organov pri čezmejnem reševanju sporov,
- spremembe pooblastil pristojnih organov (tudi enotna pooblastila za vodenje postopkov nadzora),
- imenovanje pristojnih organov in enotnega povezovalnega organa za izvajanje nadzora pri čezmejnih kršitvah (tudi kršitvah v digitalnem okolju) ter določitev njihovih pooblastil,
- uspešno in učinkovito sodelovanje in usklajevanje med pristojnimi organi pri čezmejnih kršitvah (tudi kršitvah v digitalnem okolju),
- sodelovanje in mednarodno usklajevanje pristojnih organov in Evropske komisije z namenom nemotenega delovanja notranjega trga ter izboljšanja varstva ekonomskih interesov potrošnikov,

- določanje sankcij v primeru kršitev določb Uredbe 2017/2394/EU.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane zakonske rešitve bodo poleg javnofinančnih koristi lahko neposredno vplivale na obseg javnofinančnih odhodkov državnega proračuna, saj nalagajo pristojnim organom nove naloge, ki zahtevajo kadrovske in organizacijske konsolidacije ter delno okrepitev, obenem pa usposobljenost zaposlenih. Povečanje obsega javnofinančnih sredstev se ne predvideva v letih 2020 in 2021. V letu 2022 pa je odvisno od izkazanega povečanja čezmejnih kršitev in s tem povezanih aktivnosti vseh pristojnih organov.

Pristojni organi morajo zagotoviti ustrezne prevode dokumentov in na prošnjo drugega pristojnega organa držav članic zagotoviti vse potrebne informacije ter izvesti ukrepe, za katere bodo zaprosili drugi pristojni organi držav članic, kar pomeni izvajanje dodatnih inšpekcijskih pregledov, ukrepov oziroma dodatnih analiz, vključno z laboratorijskimi analizami.

Predvidena ocena potrebe po dodatnih kadrih in sredstvih, ki je zdaj pogojna, je odvisna od izkazanega povečanja čezmejnih kršitev in s tem povezanih aktivnosti vseh pristojnih organov.

Kadrovske potrebe se bodo uredile s prerazporeditvami in popolnitvami prostih delovnih mest v skladu s kadrovskimi načrti pristojnih ministrstev oziroma pristojnih organov. Ob dodatnih kadrovskih potrebah bo zaposlovanje urejeno na podlagi ustrezne zakonodaje in v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, ter v okviru sprejetih kadrovskih načrtov. Pristojna ministrstva oziroma pristojni organi v letih 2020 in 2021 nimajo načrtovanih dodatnih sredstev, ravno tako ni pričakovati potrebe po dodatnih sredstvih v letih 2020 in 2021. Pristojna ministrstva oziroma pristojni organi bodo za izvajanje aktivnosti, ki izhajajo iz Predloga Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, potrebne pravice porabe ustrezno načrtovali v okviru svojih finančnih načrtov ob pripravi proračunov v okviru limitov proračunskih odhodkov posameznega resorja.

Predvidena ocenjena potrebna proračunska sredstva po posameznih organih (neposredni in posredni proračunski uporabniki) so:

Pristojni organ	Znesek za 2022
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	39.000
Tržni inšpektorat Republike Slovenije	158.000
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo	41.000
Javna agencija Republike Slovenije za civilno letalstvo	44.765
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	100.972
Skupaj	383.737

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije bo, če bo treba, sredstva za dodatno zaposlitev ter druge materialne stroške (izobraževanje, potni stroški itn.) zagotovila iz naslova ustrezno višjih plačil zavezancev s področij, na katerih bo agencija opravljala naloge iz Uredbe 2017/2394/EU.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Uredba 2017/2394/EU, ki jo Republika Slovenija s predlaganim zakonom prenese v svoj pravni red, se sicer neposredno uporablja v vseh državah članicah, vendar določa nova pooblastila pristojnih organov, ki jih ti do zdaj niso imeli, zato jih je treba določiti z zakonom. Sicer je večina minimalnih preiskovalnih in izvršilnih pooblastil iz Uredbe 2017/2394/EU, ki jih morajo imeti nacionalni pristojni organi, v Republiki Sloveniji že urejena v Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14), zato so v predlogu zakona določena le manjkajoča pooblastila pristojnih organov. Prikaz ureditve v pravnih sistemih se zato osredotoča na različne ureditve izbranih držav članic glede na nova pooblastila, ki se urejajo s predlogom zakona. V ospredju so zlasti primerjalne ureditve področja navideznega nakupa s skrivno identiteto ter zaveze in ukrepi, povezani s spletnimi stranmi. Nekatere države članice so pooblastila že imele urejena na podlagi Uredbe 2006/2004/EU. Treba je poudariti, da nobena izmed navedenih držav nima povsem enake ureditve, kot jo ima Republika Slovenija, temveč se te od države do države glede na posamezno pooblastilo razlikujejo.

Predlog zakona je prilagojen pravnemu redu Evropske unije.

DANSKA

Danski pristojni organi že imajo vsa pooblastila iz Uredbe 2017/2394/EU. Splošna pooblastila pristojnih organov na področju varstva potrošnikov so določena v njihovem zakonu o tržni inšpekciji (Marketing Practices Act, Act No. 426), ki je bil sprejet maja 2017 in zajema vsa pooblastila iz Uredbe 2006/2004/EU ter jih še dopolnjuje. Poglavje 7 danskega zakona o tržni inšpekciji določa aktivnosti nadzora, ki ga opravlja predvsem varuh človekovih pravic. Mednje spada tudi pooblastilo za vstop v poslovne prostore, prevozna sredstva, dostop do dokumentov, nakup blaga in storitev, dostop do finančnih dokumentov, kopiranje dokumentov ne glede na vrsto medija in podobno. Nakup blaga lahko poteka tudi s skrivno identiteto, pri čemer inšpektorji pri nakupu blaga na daljavo izvedejo nakup blaga na ime fizične osebe in dostavo na poštni predal, ki ga imajo odprtega v ta namen. Podlaga za opravljanje inšpekcijskega pregleda je pridobitev sodne odredbe. Varuh človekovih pravic ima možnost, da se v postopku odprave kršitve s podjetjem pogaja o načinu doseganja odprave kršitve ter jim naloži zaveze za odpravo kršitve in spoštovanje določil zakonodaje. Zakon določa tudi možnost začasnega ukrepanja.

Danish Competition and Consumer Authority, ki je enotni povezovalni organ, lahko v skladu z osmim poglavjem zakona o tržni inšpekciji izvaja in objavlja testiranje proizvodov, o katerih lahko tudi anonimno zbira podatke.

Ukrepe, povezane s spletnimi stranmi, je Danska uredila v Zakonu o elektronskem poslovanju (E-commerce Act, Act. No. 227). Na podlagi tega zakona imajo pristojni organi možnost, da omejijo dostop spletnemu ponudniku, kar vključuje tudi preostale države članice Evropske unije in evropskega gospodarskega prostora. Omenjeni ukrep lahko pristojni organi uporabijo, če gre za področje potrošnikov oziroma tudi investitorjev. Sprejem takega ukrepa je dopusten šele potem, ko se od organov v državi sedeža ponudnika zahteva, da ukrepajo, ukrep pa nato ni izvršen ali njegova izvršitev ni ustrezna.

NIZOZEMSKA

Na Nizozemskem nadzor nad izvajanjem zakonodaje na področju varstva potrošnikov izvaja Authority for Consumers and Markets (v nadaljnjem besedilu: ACM), katerega pristojnosti so določene v ustanovitvenem aktu (Establishment Act of the Authority for Consumers and Markets), izdanem 28. februarja 2013. Njegove pristojnosti segajo na področje varstva konkurence, varstva potrošnikov in določene sektorske zakonodaje. Že v ustanovitvenem aktu so bila v tretjem poglavju določena nekatera dodatna pooblastila, ki jih lahko izvajajo inšpektorji ACM. Podrobno so splošna pooblastila inšpektorjev ACM določena v petem poglavju nizozemskega zakona o upravnem postopku (General Administrative Law Act). Med drugim lahko vstopajo v prostore, prevozna sredstva, kupijo blago, vzamejo vzorce, zahtevajo informacije, zasežejo dokumente, zapečatijo prostore ali stavbe in podobno. Medtem ko ukrepov, povezanih s spletnimi stranmi, Nizozemska še nima prenesenih v svojo zakonodajo, ima pa ACM že v ustanovitvenem aktu v tretjem poglavju, ki se nanaša na nadzor in objavo ukrepov, v podpoglavju številka 12, podrobneje opredeljeno pooblastilo inšpektorja o sprejetju zavez.

Na podlagi pooblastila se inšpektor ACM lahko odloči, da je sprejetje zavez podjetja bolj učinkovit ukrep kot sprejetje upravnih ali prekrškovnih ukrepov. V ta namen se s podjetjem dogovori, da to v določenem roku sprejme zaveze. Če podjetje zavez ne predlaga ali ne izpolni, se postopek ukrepanja nadaljuje v upravno ali prekrškovno ukrepanje. ACM lahko tudi sestavi sporazum o odškodnini med podjetji, ki so se zavezala k plačilu odškodnine potrošnikom, in potrošniki, ki so odškodnino zahtevali.

IRSKA

Nadzor nad izvajanjem zakonodaje na področju varstva konkurence in potrošnikov na Irskem izvaja The Competition and Consumer Protection Commission (v nadaljnjem besedilu: CCPC), katerega pristojnosti in pooblastila so določeni v irskem zakonu o varstvu konkurence in potrošnikov (Competition and Consumer Act), sprejetem leta 2014. Zakon o varstvu konkurence in potrošnikov med drugim v prvem poglavju določa pooblastila, kot so vstop v prostore, prevozna sredstva, dostop do dokumentov, fotografij, zaseg dokumentacije, kopiranje dokumentov, nakup blaga in storitev in podobno. Inšpektor ima v okviru nakupa blaga in storitev za odkrivanje domnevnih nepravilnosti pooblastilo, da opravi nakup na način, da bi odkril ponujeno ceno ali druge informacije, povezane z blagom. V drugem poglavju tega zakona je med drugim določena tudi možnost ukrepanja s sprejetjem zavez podjetja. Podjetje lahko pisno predlaga, da bo sprejelo določene pogoje, za katere CCPC meni, da so ustrezni za odpravo nepravilnosti. Zaveze lahko med drugim vsebujejo aktivnosti za odpravo nepravilnosti ter izplačilo odškodnine potrošnikom, v katerih pravice je z nepravilnostjo posegalo. Če podjetje ne izpolni sprejetih zavez, ima CCPC možnost nadaljnjega ukrepanja. Če podjetje ne izpolni zavez, se postopek ustavi. Nova pooblastila, ki jih določa Uredba 2017/2394/EU, je Irska uredila s spremembo svojega zakona o varstvu konkurence in potrošnikov, in sicer tako, da je vsa pooblastila dodelila CCPC na način, da se sklicuje na tretji in četrti odstavek 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. Sprememba zakona je bila objavljena 7. januarja 2020.

NEMČIJA

Osnutek nemškega Zakona za spremembo Zakona o izvrševanju potrošniške zakonodaje², na podlagi katerega se v njihov notranji pravni red prenaša Uredba 2017/2394/EU, ne predvideva posebnega

² Nem. »Entwurf eines Gesetzes zur Änderung des EGVerbraucherschutzdurchsetzungsgesetzes« (Osnutek zakonskega predloga skupaj s pojasnili dosegljiv na: https://www.bmfv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Dokumente/RefE_Aenderung_VsSchDG.pdf?__blob=publicationFile&v=1).

določila v zvezi z nakupom blaga in storitev s skrivno identiteto, saj menijo, da je to dovolj podrobno določeno v točki (d) tretjega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. Prav tako je v predlogu zakona pojasnjeno, da takšen poskusni nakup ni primerljiv s prikritimi preiskovalnimi ukrepi, zato se zanj ne zahteva predhodna odobritev sodišča.

Podobno kot pri nakupu blaga in storitev sta tudi pooblastili (b) o pridobitvi zavez o prenehanju kršitve in (c) o pridobitvi dodatnih popravilnih zavez v korist potrošnikov ali pridobitvi zavez, da bodo potrošniki prejeli primerno povrnitev škode, četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU v nemškem osnutku urejeni le s sklicem na določbe Uredbe 2017/2394/EU na način, da pristojni organ podjetje zaveže, da izpolni svoje obveznosti iz točk (b) in (c) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. V sami obrazložitvi je le pojasnjeno, da gre za neposredno uporabo določil Uredbe 2017/2394/EU.

V obrazložitvi osnutka nemškega zakona za spremembo njihovega zakona o izvrševanju potrošniške zakonodaje je navedeno, da posebna zakonska ureditev pooblastila iz točke (g), povezana s spletnimi stranmi, četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU ni potrebna, četudi takšno posebno pooblastilo še ni vsebovano v državni zakonodaji. Za tehnična in pravna vprašanja se lahko domneva, da bodo razrešena pri praktični uporabi pooblastila iz uredbe, ki bo tudi pokazala, katere tehnične rešitve so že na voljo in kje so omejitve tehnično mogočega. Ugotavlja se, da je selektivno odstranjevanje vsebine internetnih ponudb zdaj mogoče samo s sodelovanjem osebe z ustreznimi administratorskimi pravicami, na primer pri storitvah gostovanja. Drugačni ukrepi bi bili po presoji predlagateljev nemškega zakona bodisi preveč invazivni bodisi preveč neselektivni in zato nesorazmerni. Glede na to bi bilo pooblastila iz točke (g), povezana s spletnimi stranmi, četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU mogoče smiselno uporabiti le zoper ponudnike storitev spletnega gostovanja in za ukrepe, povezane z internetnimi domenami. Zlasti nazadnje omenjeni ukrepi naj bi bili posebej učinkoviti, saj so potrošniki navadno pripravljene obiskati spletno stran le pod eno domeno. Vendar se tu po oceni predlagatelja zastavlja vprašanje, ali bodo splošni ukrepi pristojnih organov, ki nimajo tehničnega znanja, dovolj natančno določeni. Ker je to dejansko vprašanje, ni potrebe po podrobnejši ureditvi posebnega pooblastila, saj so instrumenti veljavnega pravnega okvira zadostni za zagotovitev, da lahko pristojni organ pridobi nujno strokovno znanje (z vzajemno pomočjo ali z izvedenci). V ta namen naj bi enotni povezovalni organ oblikoval ustrezne smernice in spodbudil izmenjavo izkušenj, za kar pa prav tako ni potrebna posebna pravna podlaga. Razlaga prava, zlasti glede opredelitve mejnih vprašanj, se tako prepušča sodni praksi. Ključna vprašanja so že razrešena v točki (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU, ki med drugim določa, da se pooblastila uporabijo samo, kadar ni na voljo drugih učinkovitih ukrepov za odpravo kršitve in kadar je nevarnost resnega oškodovanja kolektivnih interesov potrošnikov.

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V skladu z določili 5. člena Uredbe 2017/2394/EU morajo države članice zagotoviti, da imajo pristojni organi in enotni povezovalni organ na voljo vire, potrebne za uporabo te uredbe, vključno z zadostnimi proračunskimi in drugimi viri, strokovnim znanjem, postopki ter drugimi podrobnostmi.

Zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti bo morda potrebno na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo zaposliti uslužbenca za izvajanje aktivnosti enotnega povezovalnega organa. Te aktivnosti bodo: usklajevanje uporabe Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, usklajevanje preiskovalnih in izvršilnih pooblastil pristojnih organov ter drugih javnih organov, usklajevanje preiskovalnih in izvršilnih dejavnosti pristojnih organov, usklajevanje prošenj za medsebojno pomoč med posameznimi pristojnimi organi, urejanje in vodenje elektronske zbirke podatkov, poročanje Evropski komisiji o izvajanju Uredbe 2017/2394/EU, izmenjava informacij ter

sodelovanje z drugimi enotnimi povezovalnimi organi in pristojnimi organi znotraj EU ter z drugimi organi na mednarodni ravni. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je sicer že po Uredbi 2006/2004/EU opravljalo naloge enotnega povezovalnega organa glede na podatke iz ocene učinka Uredbe 2006/2004/EU³, ki jo je pripravila Evropska komisija in kjer je navedeno, da je bila pri pregledovanju spletnih strani za elektronsko trgovanje ugotovljena 32- do 69-% stopnja neskladnosti z osnovnimi pravili o varstvu potrošnikov ter da se dve tretjini od 37.000 prejetih posameznih pritožb nanašata na čezmejne nakupe na spletu ter se glede na hitre in visoke rasti spletnih nakupov pričakuje povečanje vseh aktivnosti, naloženih enotnemu povezovalnemu organu, ki pa jih z zdaj razpoložljivim kadrom ne bo mogoče opraviti.

Prav tako bo, glede na oceno učinka Uredbe 2006/2004/EU, ki jo je pripravila Evropska komisija, morda potrebno dodatno zaposlovanje tudi pri pristojnih organih, saj gre za izvajanje novih pooblastil pristojnih organov. Predvsem gre lahko za povečanje obsega dela na račun vse večjega deleža čezmejne spletne prodaje, kar bo povzročilo še dodatne aktivnosti in zadolžitve pristojnih organov.

V omenjeni oceni učinkov, narejeni na ravni Evropske komisije, je predvideno tudi število oseb, ki so v posamezni državi članici potrebne za izvedbo vseh aktivnosti iz prej omenjene uredbe. V Republiki Sloveniji je glede na rezultate študije predvidene 40,5 osebe.

Predvidena ocena potrebe po dodatnih zaposlitvah pri pristojnih organih ob povečanju aktivnosti:

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	1
Tržni inšpektorat RS	2
Agencija za komunikacijska omrežja in storitve	1
Uprava za pomorstvo	1
Javna agencija za civilno letalstvo	1
Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke	3
Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	3

Zaradi izvajanja zakona bo potrebno tudi dodatno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih pri enotnem povezovalnem organu in vseh pristojnih organih, kar bo pomenilo višje stroške delovanja posameznega organa. Večina stroškov za izobraževanje in usposabljanje v pristojnih organih bo namenjenih za seznanitev z novimi pooblastili in postopki.

Uredba 2017/2394/EU v 24. in 25. členu določa, da sme podjetje komunicirati v svojem uradnem jeziku ter da pristojni organi držav članic za uradno obveščanje in druga sporočila lahko uporabljajo svoje uradne jezike. Omenjeno se bo pokazalo v povečanju materialnih stroškov pristojnih organov, ki bodo morali zagotoviti ustrezne prevode dokumentov. Prav tako bodo morali pristojni organi na prošnjo drugega pristojnega organa držav članic zagotoviti vse potrebne informacije in izvesti ukrepe, za katere bodo zaprosili drugi pristojni organi držav članic, kar bo pomenilo izvajanje dodatnih inšpekcijskih pregledov in ukrepov oziroma dodatnih analiz, vključno z laboratorijskimi analizami.

3

Support study for the impact assessment on the review of the CPC Regulation 2006/2004/EU/EC, European Commission DG Health and Consumers (SANCO), 04 November 2015 (dokument je dosegljiv na: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/consumers/consumer-protection-cooperation-regulation_en).

Predlog zakona bi ob naraščajočih omejitvah dostopa do spletnih strani lahko imel finančne posledice tudi za same ponudnike storitev informacijske družbe, kot na primer za ponudnike storitev gostovanja, ponudnike storitev izključnega prenosa, ali registrarje in register domen.

Po drugi strani pa se bodo stroški pristojnih organov zmanjšali zaradi učinkovitejšega čezmejnega sodelovanja in s tem povezanim časovnim prihrankom pri posamezni preiskavi.

Pristojni organi bodo lahko na podlagi predloga zakona ukrepali hitreje ter bodo lahko prihranili stroške, zlasti da bi s pomočjo dodatnih pooblastil na področju sodelovanja in enotnega usklajenega postopka, v katerem ima Evropska komisija okrepljeno vlogo pomoči, skupaj zaustavili močno razširjene spletne kršitve.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne določa dodatnih upravnih obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

S predlogom zakona se bo povečala pravna varnost podjetij, ki spoštujejo zakone, z doslednejšim in skladnejšim čezmejnem izvajanjem pa se bo povečala njihova konkurenčnost in ustvarili se bodo bolj enaki konkurenčni pogoji na enotnem trgu. Predlog zakona gospodarstvu ne nalaga nobenih dodatnih pravnih obveznosti.

Predlog zakona vpliva na potrošnike, ki čezmejno nakupujejo storitve in blago v spletnem okolju in zunaj njega, saj je njegov glavni namen povečati njihovo varstvo na takih trgih. Z njim se bo delno odpravilo tveganje škode, ki bi jo potrošniki lahko utrpeli, na primer, kadar se jim blago, kupljeno v tujini, ne dostavi ali kadar ne prejmejo vseh informacij, potrebnih za izvedbo nakupa. Predlog zakona in Uredba 2017/2394/EU bosta za potrošnike pomenila večjo varnost pri opravljanju nakupov, zlasti pri čezmejnih nakupih, saj bodo kršitve prej ugotovljene in odpravljene. Hkrati pa bosta zagotovljena enotno spoštovanje zakonodaje in varstvo pravic potrošnikov znotraj Evropske unije. Dejansko zmanjšanje škode, ki bi jo sicer lahko utrpeli potrošniki, bo pri vsakem ukrepu odvisno od okoliščin posameznega primera. Vendar pa je mogoče z gotovostjo trditi, da se bo povzročena škoda z usklajenim ukrepom za sodelovanje med nacionalnimi organi posameznih držav članic, zmanjšala.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo bo vsebino sprejetega zakona predstavilo pisno na spletni strani ministrstva in v sporočilu za javnost.

Posebne delavnice ne bodo potrebne.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo bo spremljalo izvajanje zakona in bo kot enotni povezovalni organ poročalo Evropski komisiji. Komisija bo vsaki dve leti pripravila poročilo in obvestila Evropski parlament.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo: www.mgrt.gov.si 11. junija 2019 in na spletnem portalu e-demokracija: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija.html> 4. junija 2019.

Predlog zakona je bil v javni razpravi od 4. junija 2019 do 30. junija 2019.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je organiziralo usklajevalne sestanke z:

- nevladnimi organizacijami in
- zainteresirano javnostjo.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v okviru javne razprave od 4. do 30. junija 2019 prejelo pripombe Zveze potrošnikov Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije in Akademske in raziskovalne mreže Slovenije.

Vse prispele pripombe je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo objavilo na svoji spletni strani: <https://www.gov.si/novice/2019-07-09-pripombe-javnosti-na-osnutek-predloga-zakona-o-izvajanju-uredbe-eu-o-sodelovanju-med-nacionalnimi-organi-odgovornimi-za-izvrsevanje-zakonodaje-o-varstvu-potrosnikov/>.

Zveza potrošnikov Slovenije je podala:

- predlog, da se zagotovi financiranje potrošniških organizacij za namene opravljanja nalog iz Uredbe 2017/2394/EU, češ da ta predvideva številne možnosti sodelovanja potrošniških organizacij s pristojnimi organi; po njihovem mnenju bi se moralo urediti programsko financiranje iz proračuna za potrošniške organizacije, pooblašene za izdajanje zunanjih opozoril, kot je to določeno v 27. členu Uredbe 2017/2394/EU; prav tako bi želeli, da se v zakonu natančno uredi postopek podelitve tega pooblastila potrošniškim organizacijam in da se v skladu z določbo o pooblaščenih organizacijah obvesti Evropska komisija;
- pripombo, v kateri je navedla pomanjkljivo preneseno pooblastilo na podlagi točke (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU, kjer je predlagatelj izpustil besedo gostovanje, ter meni, da ni določena možnost podati zahtevo, da tretja stran ali drug javni organ izvede ukrepe, ki jih predlaga pristojni organ.

Trgovinska zbornica je predlagala vključitev določil v že veljavne zakone, kot so ZIN, Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) z upoštevanjem materialnega zakona ter Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US), saj nov zakon prinaša podvajanje posameznih določb in vnaša negotovost.

Akademska in raziskovalna mreža Slovenije je predlagala:

- dopolnitev pooblastila pristojnega organa, določenega v točki (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU z manjkajočim besedilom, ki zagotavlja, da gre pri izbrisu domene za skrajni ukrep in da so bili prej izčrpani vsi možni ukrepi z namenom, da bi se doseglo prenehanje ali prepoved kršitve;
- da se pred izbrisom domene uporabijo drugi ukrepi, kot so odstranitev vsebine pri ponudniku gostovanja;
- natančnejšo opredelitev in določitev, kaj sodišče lahko na predlog pristojnega organa zahteva od ponudnika vsebine, ponudnika storitev gostovanja, ponudnika internetnih storitev, vključno od registra domen ali registrarjev.

Z Akademske in raziskovalne mreže smo podrobneje sodelovali v zvezi s pooblastili, povezanimi s

spletnimi stranmi.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe pri pripravi predloga zakona niso sodelovali/e.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Zdravko Počivalšek, minister
- Simon Zajc, državni sekretar
- mag. Karla Pinter, Direktorat za notranji trg, generalna direktorica
- Darja Tomše, Direktorat za notranji trg, vodja Sektorja za varstvo potrošnikov in konkurence
- Mojca Jug, sekretarka
- mag. Barbara Mesojednik, sekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se določajo pristojni organi in njihova pooblastila, enotni povezovalni organ ter prekrški in sankcije za izvajanje Uredbe (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL L št. 345 z dne 27. 12. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/2394/EU), ki jih izrekajo pristojni organi.

2. člen (pomen izraza)

V tem zakonu uporabljeni izraz »podjetje« ima enak pomen, kot ga določa zakon, ki ureja varstvo potrošnikov.

3. člen (pristojni organi)

(1) Organi, pristojni za izvajanje Uredbe 2017/2394/EU (v nadaljnjem besedilu: pristojni organi), so:

- Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije,
- Banka Slovenije,
- Ministrstvo za infrastrukturo, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Javna agencija Republike Slovenije za civilno letalstvo,
- Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Tržni inšpektorat Republike Slovenije in
- Ministrstvo za infrastrukturo, Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

(2) Pristojni organi so dolžni medsebojno sodelovati, tudi ob pomoči drugih javnih organov.

4. člen (enotni povezovalni organ)

Enotni povezovalni organ, pristojen za izvajanje Uredbe 2017/2394/EU, je ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov.

5. člen (organizacije, ki obvestijo o domnevnih kršitvah)

Organizacije, ki lahko obvestijo pristojne organe o domnevnih kršitvah, so Evropski potrošniški center, nevladne organizacije, ki so ustanovljene za varstvo pravic potrošnikov in izvajajo posamezne strokovne in raziskovalne naloge na področju varstva potrošnikov, gospodarske in obrtno-podjetniške zbornice ter druge organizacije in združenja, ki delujejo na področju, povezanem z vsebino kršitve.

6. člen (uporaba drugih predpisov)

Pristojni organi opravljajo inšpekcijski nadzor v skladu z določbami tega zakona, Uredbe 2017/2394/EU, določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, in drugih zakonov, ki določajo pristojnost posameznega pristojnega organa.

7. člen
(pooblastila)

Za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzora ima pooblaščen oseba pristojnega organa pri podjetju, pri katerem opravlja inšpekcijski nadzor, poleg pooblastil na podlagi predpisov, navedenih v prejšnjem členu, pravico:

- opraviti navidezni nakup blaga ali storitev, po potrebi tudi s skrivno identiteto;
- uporabiti ukrepe, povezane s spletnimi stranmi.

8. člen
(ukrepi, povezani s spletnimi stranmi)

(1) Če podjetje ne izvrši odločbe o prenehanju ali prepovedi kršitve in če ni na voljo nobene druge učinkovite možnosti, da se doseže prenehanje ali prepoved kršitve, in da se prepreči nevarnost resnega oškodovanja kolektivnih interesov potrošnikov, lahko pooblaščen oseba pristojnega organa odredi podjetju odstranitev vsebine.

(2) Če podjetje ne izvrši niti odločbe o odstranitvi vsebine podjetju iz prejšnjega odstavka, lahko sodišče na predlog pooblaščen osebe pristojnega organa odredi:

1. ponudniku storitev gostovanja odstranitev, onemogočanje ali omejitev dostopa do spletnega vmesnika;
2. ponudniku storitev izključnega prenosa omejitev dostopa do spletnega vmesnika ali izrecni prikaz opozorila kršitve na spletnem vmesniku;
3. registrom ali registrarjem domen v ustreznih primerih začasni izbris zapisa sistema domenskih imen in registracijo popolnoma določenega imena domene omogoči pristojnemu organu;
4. registrom ali registrarjem domen izbris popolnoma določenega imena domene.

(3) O ukrepih iz prejšnjega odstavka odloča Upravno sodišče Republike Slovenije v petnajstih dneh od prejema predloga.

(4) V predlogu pooblaščen osebe pristojnega organa morata biti ob upoštevanju načela sorazmernosti in učinkovitosti ter v okviru tehničnih možnosti določena obseg omejitve in način njene izvršitve.

(5) Ukrepi, povezani s spletnimi stranmi, se lahko izvajajo le v obsegu, nujno potrebnem za izvršitev odločbe o prenehanju kršitve, in na način, ki je najmanj obremenjujoč za ponudnika storitev informacijske družbe.

(6) Zoper odločbo iz tretjega odstavka tega člena lahko ponudnik storitev informacijske družbe v treh dneh vloži pritožbo, o kateri Vrhovno sodišče Republike Slovenije odloči najpozneje v petnajstih dneh po prejemu pritožbe.

9. člen
(kršitve Uredbe 2017/2394/EU)

(1) Z globo od 12.500 do 25.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ravna v nasprotju s točko (c) tretjega pododstavka prvega odstavka 21. člena Uredbe 2017/2394/EU.

(2) Z globo od 1.500 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

10. člen
(lažje kršitve Uredbe 2017/2394/EU)

(1) Z globo od 25.000 do 50.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ravna v nasprotju s točko (e) tretjega pododstavka prvega odstavka 21. člena Uredbe 2017/2394/EU.

(2) Z globo od 2.000 do 3.500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

11. člen
(hujše kršitve)

(1) Z globo od 50.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če ravna v nasprotju z izrečenim ukrepom na podlagi točke (f) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU.

(2) Z globo od 3.500 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

12. člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem prekrškovnem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

KONČNI DOLOČBI

13. člen
(razveljavitev predpisa)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/05, 28/12 in 6/14).

14. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Namen zakona je določen v 1. členu Zakona o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: zakon). Z zakonom so določeni pristojni organi za izvajanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov, enotni povezovalni organ, ki deluje kot enotna nacionalna kontaktna točka za usklajevanje aktivnosti in redno poročanje Evropski komisiji, pooblastila pristojnih organov ter kazni za prekrške.

K 2. členu

Uredba EU 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/2394/EU) v 11. točki 3. člena opredeljuje termin trgovec kot fizično ali pravno osebo, ki sama ali prek druge osebe deluje za namene v zvezi s svojo trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnostjo. Trgovec je v skladu z Zakonom o trgovini (Uradni list RS, št. 24/08 in 47/15) samostojni podjetnik posameznik ali samostojna podjetnica posameznica ali pravna oseba, ki ima v aktu o ustanovitvi ali v drugem temeljnem aktu vpisano trgovinsko dejavnost ali določeno, da opravlja trgovinsko dejavnost, in ki to dejavnost tudi opravlja. Za trgovca se šteje tudi samostojni podjetnik posameznik ali pravna oseba, ki opravlja trgovinsko dejavnost v svojem imenu in za račun drugega trgovca ali v imenu in za račun drugega trgovca. S tega vidika je omenjeni termin neustrezen. V zakonu se zato opredeli termin podjetje, ki je pojasnjen v Zakonu o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKolT in 31/18).

K 3. členu

Organe Republike Slovenije, pristojne za izvajanje Uredbe 2017/2394/EU v skladu s svojimi pristojnostmi, določa 3. člen. Pristojni organi morajo medsebojno sodelovati, hkrati pa imajo možnost izvajati ukrepe tudi s pomočjo drugih javnih organov. To pomeni, da pristojni organi, kadar na določenih področjih nimajo vseh informacij ali pooblastil, za pomoč zaprosijo tudi druge javne organe. Dve izmed takih področij sta vsekakor področje kmetijstva in zdravstvena varnost blaga, kjer bosta kot druga javna organa sodelovala Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin Republike Slovenije ter Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije. Kot drugi javni organi so lahko na primer tudi Agencija Republike Slovenije za energijo, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor ter drugi javni organi.

K 4. členu

Ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov, je v 4. členu določeno kot enotni povezovalni organ, ki deluje kot enotna nacionalna kontaktna točka za usklajevanje oziroma koordinacijo aktivnosti in redno poročanje Evropski komisiji.

K 5. členu

Predlagani člen določa organizacije, ki lahko obvestijo o domnevnih kršitvah. Vsaka država članica mora namreč v skladu z Uredbo 2017/2394/EU podeliti pooblastilo pristojnim organizacijam, evropskim potrošniškim centrom, potrošniškim organizacijam in združenjem, da pristojne organe in Evropsko komisijo obvestijo o izvajanju domnevnih kršitev ter jim zagotovijo potrebne informacije o tej domnevni kršitvi. Gre za tako imenovana zunanja opozorila, prenesena iz 27. člena Uredbe 2017/2394/EU. Omenjeno pooblastilo je v slovenskem pravnem redu že vzpostavljeno in deluje. V skladu z drugim odstavkom 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljnjem besedilu: ZIN) morajo namreč pristojni organi (inšpektorji) obravnavati vse prijave (tudi anonimne), vendar pa Uredba 2017/2394/EU izrecno določa, da mora država članica podeliti pooblastilo določenim organizacijam, zato je bilo treba to

določbo urediti. O seznamu teh organizacij je vsaka država članica dolžna uradno obvestiti tudi Evropsko komisijo.

K 6. členu

Pristojni organi, določeni na podlagi predloga tega zakona, so organi, ki imajo svoja pooblastila in ukrepe, določene sistemsko na podlagi ZIN in/ali v drugih zakonih, ki določajo njihove pristojnosti. Za določitev pooblastil in ukrepov, ki se nanašajo na odkrivanje kršitev oziroma oškodovanje interesov potrošnikov, pa pristojni organi uporabljajo tudi področne zakone, na primer Zakon o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKotI in 31/18), Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUJSOL in 44/19 – odl. US), Zakon o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18 in 9/18 – popr.), Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18), Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US in 73/19).

K 7. členu

Ker pristojni organi z določenimi pooblastili, ki jih določa Uredba 2017/2394/EU, ne razpolagajo, jih je treba na novo določiti v tem predlogu zakona.

Člen ureja pooblastila pristojnih organov za namen in obseg izvajanja Uredbe 2017/2394/EU. Uredba 2017/2394/EU namreč v 9. členu določa minimalna pooblastila pristojnih organov. V tem členu sta na novo določeni pooblastili pooblaščenih oseb pristojnih organov na podlagi tretjega in četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. Gre za preiskovalno pooblastilo na podlagi točke (d) iz tretjega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU in izvršilno pooblastilo na podlagi točke (g) iz četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. Pooblastilo (g) je podrobneje urejeno v 7. členu tega zakona.

K 8. členu

Gre za izvajanje novega pooblastila pooblaščenim osebam pristojnih organov, določenega v točki (g) četrtega odstavka 9. člena Uredbe 2017/2394/EU. Uredba 2017/2394/EU določa, da so to skrajni ukrepi, s katerimi naj bi se doseglo prenehanje ali prepoved kršitve in bi se s tem preprečila nevarnost resnega oškodovanja kolektivnih interesov potrošnikov oziroma povzročitve resne ali nepopravljive škode potrošnikov. Torej gre za ukrepe, ko je pooblaščen osebni pristojnega organa že uporabila vse druge možnosti ukrepanja v skladu s svojimi pooblastili, vendar podjetje še vedno izvaja kršitev.

Pooblaščen osebni ima najprej možnost, da podjetju odredi odstranitev vsebine. Če podjetje ne spoštuje z odredbo naloženega ukrepa, da odstrani vsebino spletne strani, ima pooblaščen osebni kasneje več možnosti ukrepanja. Predlog ukrepanja poda Upravnemu sodišču Republike Slovenije. Pri izbiri med več možnostmi je pooblaščen osebni dolžna upoštevati najučinkovitejši ukrep, jasno usmerjen k cilju (torej odstranitev vsebine pri viru dejavnosti).

Ponudniku storitev gostovanja se lahko odredi odstranitev, onemogočanje ali omejitev dostopa do spletnega vmesnika. Ponudniku storitev izključnega prenosa se lahko odredi omejitev dostopa do spletnega vmesnika ali izrecni prikaz opozorila kršitve na spletnem vmesniku. Naslednja možnost ukrepanja je, da se registrom ali registrarjem domen v ustreznih primerih, če gre za vsebino, ki je na spletni strani pod nacionalno domeno ».si«, zlasti kadar domena v povezavi z vsebino spletne strani nagovarja k nedovoljenim dejanjem, škodljivim za potrošnike, ali zavaja potrošnike, odredi začasni izbris DNS-zapisov – sistem domenskih imen (povzeto po Zakonu o informacijski varnosti /Uradni list RS, št. 30/18/) in registracijo popolnoma določenega imena domene omogoči pristojnemu organu. Zadnji, skrajni ukrep pa je, da sodišče lahko na predlog pooblaščen osebni

pristojnega organa registrom ali registrarjem domen odredi izbris popolnoma določenega imena domene.

Pooblaščen oseba pristojnega organa mora predlagati obseg omejitve in način izvršitve utemeljiti ob upoštevanju načel sorazmernosti in učinkovitosti ter v okviru tehničnih možnosti. Načini izvršitve so na primer: preusmerjanje na DNS-strežnikih, filtriranje IP-naslovov, blokade na ravni URL-naslava, filtriranje po vsebini prometa. O ustreznosti predloga bo odločilo sodišče. V vsakem primeru je tako ukrepanje dopustno le kot skrajni ukrep, kar morata upoštevati pooblaščen oseba pristojnega organa in tudi sodišče.

Predlagana zakonska ureditev je povzeta po Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu (Uradni list RS, št. 96/09 – uradno prečiščeno besedilo in 19/15) in Zakonu o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – uradno prečiščeno besedilo, 108/12, 11/14 – popr. in 40/14 – ZIN-B). Ker gre za težke in izjemne ukrepe, ki posegajo v ustavno pravico do komunikacijske zasebnosti ter do svobode komuniciranja, za omejevanje svobode interneta, elektronske pošte in svobode izražanja, je z vidika sorazmernosti in pravne varnosti primerno, da o omejitvah odloča sodišče na predlog pooblaščen osebe pristojnega organa.

Komunikacijski vidik zasebnosti poleg 35. člena Ustave Republike Slovenije posebej varuje še prvi odstavek 37. člena Ustave Republike Slovenije. Tudi pravne osebe uporabljajo komunikacijo na daljavo, ki jo lahko štejejo kot tajno in glede katere je torej upravičeno pričakovati zasebnost. Zato so tudi pravne osebe upravičene do varstva iz prvega odstavka 37. člena Ustave Republike Slovenije in so s tem upravičene terjati varstvo svoje komunikacijske zasebnosti, kadar svojega komuniciranja na daljavo nočejo razkriti javnosti. Drugi odstavek 37. člena Ustave Republike Slovenije pa določa, da se lahko v zakonu predpiše, "da se na podlagi odločbe sodišča za določen čas ne upošteva varstvo tajnosti pisem in drugih občil in nedotakljivost človekove zasebnosti, če je to nujno za uvedbo ali potek kazenskega postopka ali za varnost države". Navedeno pomeni, da je treba pri presoji dopustnosti posega v ustavno pravico pravnih oseb do komunikacijske zasebnosti (med katere spadata tudi internet in elektronska pošta) iz prvega odstavka 37. člena Ustave Republike Slovenije najprej presoditi, ali ta upošteva ustavno dopustni cilj iz drugega odstavka navedene ustavne določbe. Če ga upošteva, je poseg lahko dopusten le na podlagi odločbe sodišča, ki jo drugi odstavek 37. člena izrecno zahteva. Ta ustavna zahteva mora veljati tudi za pravne osebe. Z vnaprejšnjo sodno odločbo se namreč preprečujejo samovoljno ravnanje državne oblasti in njene morebitne zlorabe. Pred tem pa morajo biti varovane tudi pravne osebe. Omenjeno je povzeto po odločbi ustavnega sodišča 11. aprila 2013.⁴

Zato je v petem odstavku določeno, da se ti ukrepi izvedejo samo v nujnem obsegu in na način, ki je najmanj obremenjujoč za ponudnika storitev informacijske družbe, pri čemer je treba upoštevati namen, in sicer oškodovanje kolektivnih interesov potrošnikov.

Zagotovljena je možnost pritožbe zoper odločitev Upravnega sodišča Republike Slovenije ter določeni so roki za odločitev sodišča.

K 9. do 12. členu

Predlagajo se kazni (globe) za prekrške, ki jih pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, storijo v primeru neupoštevanja določb Uredbe 2017/2394/EU.

V predlaganih členih so v drugem odstavku navedene tudi kazni (globe) za odgovorne osebe pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

⁴ št. U-I-40/12 – 26–27.

K 11. členu

Glede na dejstvo, da Uredba 2017/2394/EU ureja usklajena, harmonizirana pravila in postopke za lažje sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvajanje zakonodaje o čezmejnem varstvu potrošnikov, in se uporablja za močno razširjene kršitve in močno razširjene kršitve z razsežnostjo Unije, globa, določena v ZIN, ni učinkovita in odvračilna, zato se z zakonom določa višje globe. Pristojni organi morajo namreč v skladu z Uredbo 2017/2394/EU sprejeti vse potrebne izvršilne ukrepe zoper podjetje, odgovorno za močno razširjeno kršitev ali močno razširjeno kršitev z razsežnostjo Unije, da bi se doseglo prenehanje ali prepoved kršitve. S tem namenom je treba pooblastilo dodatno urediti v zakonu in nespoštovanje ukrepa, izrečenega na podlagi tega pooblastila, ustrezno sankcionirati.

K 12. členu

Predlagani člen določa, da se sme za prekrške tega zakona v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, višjem od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

K 13. členu

Predlagani člen ureja razveljavitev Uredbe o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/05, 28/12 in 6/14).

K 14. členu

Določen je začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

- MSP-test
- Izjava o skladnosti
- Seznam pristojnih organov s področnimi zakoni